

14 anmeldt for trygdesvindel

VADSØ: Hittil i år har 14 finnmarkinger blitt anmeldt for svindel av til sammen 1,5 millioner trygdekroner. Dette melder Nav i en pressemelding.

Åtte personer er anmeldt for å ha svindlet til seg til sammen 500.000 kroner i dagpenger, mens to personer er anmeldt for å ha svindlet for 110.000 kroner i attføringsytelser. Gjennomsnittsbeløpene i disse

sakene er i overkant av 60.000 kroner. Høyeste beløp i disse sakene er 90.000 kroner i en dagpengesak, og 70.000 kroner i en attførings sak.

Antall anmeldelser og beløp er på omtrent samme nivå i år sammenlignet med samme periode i fjor. Av andre typer saker med høyt anmeldt beløp, er en person anmeldt for urettmessig å ha mottatt ytelse som enslig forsørger med nærmere 500.000 kroner, en person er anmeldt for urettmessig

å ha mottatt uførepensjon med 150.000 kroner og en person er anmeldt for urettmessig å ha mottatt sykepenger med 170.000 kroner. Nå advarer Nav mot å forsøke seg på svindel.

– Vi har gjennom flere år utviklet gode og effektive kontroller av dagpenger og attføringsytelser. Alle som leverer meldekort må regne med å bli kontrollert. Det er derfor heftet med stor risiko å oppgi færre timer enn det man faktisk har

jobbet, sier avdelingsdirektør Jan-nike Syse i Nav Kontroll nord.

Det er flest anmeldelser innenfor fiskeriet, hvor fire personer har blitt anmeldt. Øvrige anmeldelser fordeler seg innenfor flere bransjer.

Mange av de anmeldte risikerer fengselsstraff. Flere høyesterettsdommer den senere tid har uttalt at trygdebedrageri på over grunnbeløpet, som er 72 881 kroner, skal straffes med ubetinget fengsel.

Vil ha råd fra brukere

» Målet med dette kurset er å lære folk å bruke teori og praktiske metoder for å holde selvstyringskurs for brukere av helsetjenestene.

Björg Kaspersen, kursleder

ÅPENT: Kursdeltakerne Birgitte Lund fra Alta og Ánte Jávo fra Karasjok diskuterer under en av øvelsene tirsdag.

Begge foto: Thor Anders Angelsen

VADSØ: Mental Helse Finnmark ønsker å ruste flere brukere av psykiske helsetjenester til å kunne delta i råd og utvalg.

Thor Anders Angelsen

taa@finnmarken.no

For å styrke brukerrepresentantene har Bikuben på oppdrag fra Mental Helse Finnmark arrangert kurset «Lave stemmer skal også høres», som ble arrangert over tre samlinger i Vadsø. Eksempelvis forespørres Mental Helse fra distriktpsikiatriske sentre i helse og brukerrepresentanter, men foreløpig har det vært for få som kan stille i ulike råd og utvalg.

Etter dette kurset vil flere av dem som allerede er brukerrepresentanter bli bedre rustet til å bli reelle medvirkere i de råd og utvalg de er valgt inn i.

– Målet med dette kurset er å lære folk å bruke teori og praktiske metoder for å holde selvstyringskurs

ØVELSE: Kursleder Björg Kaspersen (t.v.), deltaker Per Olav Kjorsvik og kursleder Siv Helene Rydheim, hører på hva Ánte Jávo mener er hans sterke sider.

for brukere av helsetjenestene, sier kursleder Björg Kaspersen, fra Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse (NASEP)

Ikke manglende vilje

Ánte Jávo fra hjelpetjenesten i Karasjok, deltok i kurset som fagperson, og mener han har hatt godt utbytte.

– Jeg har fått et innblikk i hvordan

situasjoner oppleves for brukerne av helsetjenesten. Mange sliter med å uttrykke seg verbalt og presist. Da er det viktig å forstå at det ikke er manglende evne eller vilje til å få fram meningene sine. Det kan være situasjonsbetinget, sier Jávo.

Inga Karlsen deltok fra Samisk nasjonalt kompetansesenter i Karasjok. Hun mener det til stadighet kommer nye metoder.

– Derfor er jeg her for å oppdatere meg, sier Karlsen, som konsentrerer seg om medmenneskelighet.

– Det å forstå personer i forskjellige situasjoner, er viktig for meg, sier Karlsen.

Tidligere brukere

Siste samling tirsdag, hadde blant annet en øvelse der deltakerne skulle vurdere sine styrker og svakheter som brukerrepresentanter. Utvalgte egenskaper ble skrevet ned på lapper, og én lapp ble lagt ut på hver stol. Deretter stilte hver enkelt deltaker seg bak den stolen de mener de har mest å bidra med. Deretter begrunnet de hvorfor de hadde valgt akkurat den stolen.

Kursleder Björg Kaspersen mener kursdeltakerne finner det enklere å delta når de får høre at lederne av kurset selv har vært brukere av psykiske helsetjenester.

– Responsen på det punktet har vært overveldende positiv. Nå er kurset vi har holdt i Vadsø litt spesielt, siden vi har med fagpersoner i tillegg til brukere, sier Kaspersen.

Vil plante klimaskog

BODØ: De ni fylkeskommunene fra Rogaland til Finnmark planlegger å plante 5 millioner dekar skog langs kysten, som klimatil-tak for å binde karbon.

Erik Veigård

FNs klimapanel har pekt på betydningen av ny skog for å binde karbon i kretsløpet. Den norske regjeringen har sagt at skogreinsning tilsvarende 1 million dekar her til lands i løpet av de kommende 20 årene vil være et effektivt klimatil-tak. De ni fylkeskommunene langs kysten fra Rogaland til Finnmark vil ta det hele mye lenger.

Klimaskog

Fylkeskommunene står bak organisasjonen Kystskogbruket som har gitt ut en melding med den ambisiøse planen om nyplanting. Fylkeskommunene har tatt utfordringen på alvor, og første skritt i arbeidet er en klimaskogkonferanse som går av stabelen i Bodø 1. - 2. oktober.

– Klimaskog er ikke hvilke som helst vekster. En klimaskog er definert som en skog som har til formål å binde karbon, forteller sekretær Mathias Sellæg i Kystskogbruket til NTB.

Klimaskog er noe annet enn tradisjonelt skogbruk, og noe helt annet enn den gjengroingen av tidligere beitemark som finner sted over hele landet.

– En klimaskog binder 10-15 ganger så mye karbon som det vanlig gjengroing klarer, sier Sellæg.

Brukes flere ganger

Folk vil også se stor forskjell på klimaskog og gjengroing, fordi førstnevnte vil være mye ryddigere, med større preg av kulturlandskap.

I de ni fylkeskommunene som er med på prosjektet er det anslått at 10 millioner dekar åpent landskap er i ferd med å gro igjen. Kystskogprosjektet anslår at halvparten av det arealet vil være egnet til reising av klimaskog. Området tilsvarer arealet i Akershus fylke.

– Når skogen har vokst i 80-100 år skal den avvirket og brukes til trelast som det bygges hus av. I denne formen skal den lagres i noen hundre år, før den til slutt blir biodrivstoff når husene rives, sier Mathias Sellæg. (ANB-NTB)

– Gratulerer Lavangen

LAVANGEN: – Eg gratulerer Lavangen kommune med at dei no er innlema i forvaltningsområdet for samiske språk. Ei utviding av forvaltningsområdet er viktig for å sikre samisk språk i framtida, seier arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen.

Lavangen kommune er den tredje kommunen som er innlema i forvaltningsområdet for samisk språk sidan 2006. Forvaltningsområdet består av no ni kommunar i dei fire nordlegaste fylka. I desse kommunane er samisk og norsk likeverdige språk.